

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

ODBOR REGIJA

140. PLENARNO ZASEDANJE OR-a (HIBRIDNO, INTERACTIO), 12.10.2020.–14.10.2020.**Rezolucija Europskog odbora regija o temi „Godišnji regionalni i lokalni barometar 2020. – Lokalne i regionalne vlasti suočavaju se s COVID-om 19 i rade na oporavku”**

(2020/C 440/01)

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR)

- imajući na umu svoje izvješće „Godišnji regionalni i lokalni barometar 2020.” zasnovano na uključivom i činjeničnom pristupu koji se temelji na dokazima i uključuje više partnera i institucija;
  - budući da je svrha izvješća promišljanje o regionalnoj i lokalnoj dimenziji stanja Unije, pružanje informacija donositeljima političkih odluka na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini o najvažnijim izazovima koji predstoje u sljedećoj godini te davanje ključnih preporuka za poticanje političkih odgovora Europe. Te bi preporuke trebale omogućiti otvorene i uključive rasprave na svim razinama kako bi se objasnilo koje odluke treba donijeti i povećala legitimnost tih odluka;
  - budući da se lokalna i regionalna tijela nalaze na prvoj liniji upravljanja krizom jer su odgovorna za ključne aspekte mjera protiv širenja bolesti te mjera zdravstvene skrbi, socijalnih usluga i gospodarskog razvoja, što su nadležnosti koje u državama članicama dijele različite razine upravljanja;
  - budući da je učinak krize uzrokovane COVID-om 19 vrlo raznolik i da ima izraženu teritorijalnu dimenziju koja snažno utječe na upravljanje krizama i političke odgovore;
  - budući da podnacionalne vlasti imaju važnu ulogu u upravljanju krizom uzrokovanom COVID-om 19 jer donose vlastite odluke i poduzimaju vlastite mjere, ali i provode politike o kojima se odlučuje na drugim razinama upravljanja;
1. naglašava da su za dosljedan i učinkovit odgovor na buduće krize važni višerazinsko upravljanje i koordinacija zdravstvene skrbi u izvanrednim situacijama i prekogranične zdravstvene suradnje;
  2. naglašava da se prema istraživanju javnog mnijenja EU-a o krizi uzrokovanom koronavirusom i ulozi lokalnih i regionalnih vlasti u toj krizi, provedenom u ime OR-a u rujnu 2020., lokalne i regionalne vlasti i dalje smatraju najpouzdanijom razinom upravljanja u EU-u (52 %) i općenito najpouzdanijom razinom (48 %) za poduzimanje odgovarajućih mjera za prevladavanje gospodarskih i socijalnih posljedica krize uzrokovane koronavirusom, kako u ovom trenutku tako i ubuduće. Velika većina Europljana (58 %) također smatra da bi veći utjecaj regionalnih i lokalnih vlasti povećao sposobnost EU-a za rješavanje problema, a to je većinsko stajalište i u svim državama članicama;

3. naglašava da je kriza lokalnim i regionalnim vlastima povećala rashode, a smanjila prihode te zahtijeva da im središnje vlade i EU dodijele dostatna sredstva za neposredno i dugoročno poticanje zdravstvenih sustava. Razlike među regionalnim zdravstvenim sustavima i uska grla do kojih dolazi u izvanrednim situacijama problemi su koje trebaju rješavati nadležne nacionalne vlasti. Njihove bi napore trebalo dopuniti programom „EU za zdravlje” te pričuvom i fleksibilnim mjerama u okviru sustava RescEU;
4. naglašava da Godišnji regionalni i lokalni barometar za 2020. pokazuje da bi kriterije za dobivanje sredstava trebalo prilagoditi regijama i temeljiti na sveobuhvatnom skupu pokazatelja koji odražavaju različite razine njihove izloženosti i ranjivosti, uključujući gubitak BDP-a od početka krize, udio rizičnih sektora, ovisnost o turizmu, prekograničnu i međunarodnu trgovinu i promet te udio samozaposlenih osoba i MSP-ova u gospodarstvu;
5. naglašava da Mehanizam za oporavak i otpornost kao okosnica EU-ova plana za oporavak ne smije biti „prostorno slijep”, odnosno da podnacionalne vlasti moraju aktivno sudjelovati u pripremi nacionalnih planova, a svoje regionalne i lokalne planove obnove donositi u skladu s nacionalnim planovima i planovima EU-a. Europski semestar, kao sustav za upravljanje Mehanizmom, mora sadržavati kodeks postupanja za uključivanje lokalnih i regionalnih vlasti, u skladu s načelima partnerstva i aktivne supsidijarnosti;
6. ponavlja da MSP-ovima i najpogođenijim sektorima poput prometa, turizma i kulturnog sektora treba osigurati pristup nizu održivih financijskih potpora kao što su javna bespovratna sredstva, poduzetnički kapital i pristup kreditima uz dugoročne povoljne uvjete otplate;
7. ponovno potvrđuje da treba hitro postići dogovor o novom instrumentu za oporavak (i VFO-u) kako bi se brzo mogla mobilizirati sredstva za rješavanje negativnih posljedica krize i time poduprijeti gospodarstvo i otvaranje radnih mjesta na lokalnoj razini;
8. naglašava da su pogubne posljedice COVID-a 19 širom Europe dovele do drastičnog pogoršanja socijalne, međugeneracijske i rodne nejednakosti zbog čega je u samo šest mjeseci dovedeno u pitanje cijelo desetljeće postignutog napretka. Stoga se europski oporavak treba temeljiti na ciljanim, ambicioznim i na odgovarajući način financiranim politikama kojima se održava ravnoteža između gospodarskih, socijalnih i zdravstvenih prioriteta i time ograničavaju dugoročne posljedice pandemije;
9. naglašava da su stanovnici gradova i regija najpogođenijih klimatskim promjenama, degradiranim okolišem i oslabljenim prirodnim ekosustavima u većoj mjeri izloženi širenju patogena. Stoga od Europske komisije i država članica traži da sadašnju krizu iskoriste kao priliku za kombiniranje oporavka nakon pandemije s ubrzanim prelaskom na klimatsku neutralnost Europske unije do 2050.;
10. potiče institucije EU-a i države članice da zajamče bolju integraciju ciljeva održivog razvoja u obnovljeni lokalizirani i reformirani europski semestar kako bi se učinkovitije povezali plan oporavka, zeleni plan i europski stup socijalnih prava;
11. ističe da je uslijed krize pristup najnovijim informacijskim tehnologijama i infrastrukturi postao još važniji te poziva na to da se smanji „digitalni jaz” i ostvari visoki stupanj povezivosti u svim regijama i gradovima EU-a (uključujući ruralna, periferna i najudaljenija područja te područja u nepovoljnom geografskom položaju), a ljudima svih dobi i u svim socioekonomskim sredinama omogućiti da se prilagode krizi i svijetu rada koji se mijenja;
12. žali zbog toga što nove mjere za povećanje fleksibilnosti i bržu upotrebu financijskih sredstava kohezijske politike za sobom povlače rizik od veće centralizacije na razini država članica; stoga zahtijeva da se svaka preraspodjela sredstava i promjena programa kohezijske politike provodi u skladu s načelom supsidijarnosti, partnerstva i višerazinskog upravljanja i da lokalne i regionalne vlasti u potpunosti sudjeluju u donošenju odluka o (re)programiranju ulaganja u okviru inicijative REACT-EU. Ističe da bi fleksibilnost, a posebno obustava tematske koncentracije, trebale biti privremene i da bi trebalo previdjeti da se redovna pravila za programe kohezijske politike ponovno počnu primjenjivati čim uvjeti to dopuste;
13. ukazuje na to da su regije s najvećim udjelom starijih osoba (iznad 65 godina starosti) posebno teško pogođene izbijanjem COVID-a 19 te da su osobe iz te dobne skupine najizloženije riziku od zaraze virusom. Stoga naglašava potrebu za stalnim razmjenjivanjem najboljih praksi u području djelotvorne zaštite starijih osoba, primjerice u vezi s olakšavanjem njihova pristupa liječenju na daljinu;

14. poziva Komisiju da, s obzirom na brojne instrumente podrške i promjene postojećih i budućih pravila o upotrebi europskih strukturnih i investicijskih fondova, osigura dovoljnu jasnoću u pogledu uzajamnog djelovanja raznih novih mehanizama kao što su REACT-EU, Fond za pravednu tranziciju i Mehanizam za oporavak i otpornost s jedne strane i postojećih nacionalnih programa i programa EU-a s druge, kako bi se izbjegli dodatno usložnjavanje i potencijalne niske stope apsorpcije; u tom pogledu ističe da nije dovoljno postići suglasnost o velikim financijskim omotnicama i da lokalnim i regionalnim vlastima također treba dovoljno vremena za predlaganje programa i projekata, na primjer u okviru programa REACT-EU;

15. sa zabrinutošću primjećuje da je jedinstveno tržište pod pritiskom zbog narušenog slobodnog kretanja ljudi, robe i usluga što je snažno pogodilo MSP-ove i utjecalo na život svih građana EU-a, a posebice onih u pograničnim regijama; pozdravlja fleksibilnost pravila o državnim potporama i napominje da treba provesti mjere kojima će se ubuduće osigurati neometano djelovanje jedinstvenog tržišta u kriznim vremenima;

16. naglašava da kriza ozbiljno ugrožava financijsko stanje lokalnih i regionalnih vlasti, što pak dovodi u pitanje njihovu sposobnost pružanja dragocjenih javnih usluga; ponavlja da su lokalnim i regionalnim vlastima potrebna nova i pametnija proračunska pravila na nacionalnoj razini i na razini EU-a, kao i zlatno pravilo o održivom ulaganju, kako bi se osiguralo da se javne usluge i lokalna ulaganja smatraju ključnima za izgradnju konkurentnijih, otpornijih i održivijih gospodarstava i društava;

17. napominje da su zbog COVID-a 19 vlade u EU-u i izvan njega donijele stroge mjere koje utječu na slobode građana te da je potrebno pronaći ravnotežu na više razina kako bi se očuvali demokracija, vladavina prava i povjerenje u institucije te istodobno pokušala obuzdati pandemija. Ova teška vremena mogla bi prerasti u priliku za jačanje lokalne demokracije i zajedničko promišljanje o temeljnim vrijednostima Europe u okviru konferencije o budućnosti Europe;

18. nalaže svom predsjedniku da Godišnji regionalni i lokalni barometar za 2020. i ovu rezoluciju prosljedi predsjednicima Europskog parlamenta, Europske komisije i Europskog vijeća i čelnicima 27 država članica EU-a te potiče lokalne i regionalne izabrane političare u Europi da izvješće distribuiraju građanima i lokalnim medijima.

Bruxelles, 14. listopada 2020.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS
